

СИСТЕМА ОБЛІКУ ПІД ВПЛИВОМ ВІЙНИ У КОНТЕКСТІ ГЛОБАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ

Військові дії, особливо масштабні конфлікти, такі як війна в Україні, мають суттєвий вплив на глобалізаційні процеси в економіці. У той час, коли глобалізація «передбачає» інтеграцію світових ринків, вільний рух товарів, капіталів, робочої сили та технологій між країнами, - військові конфлікти

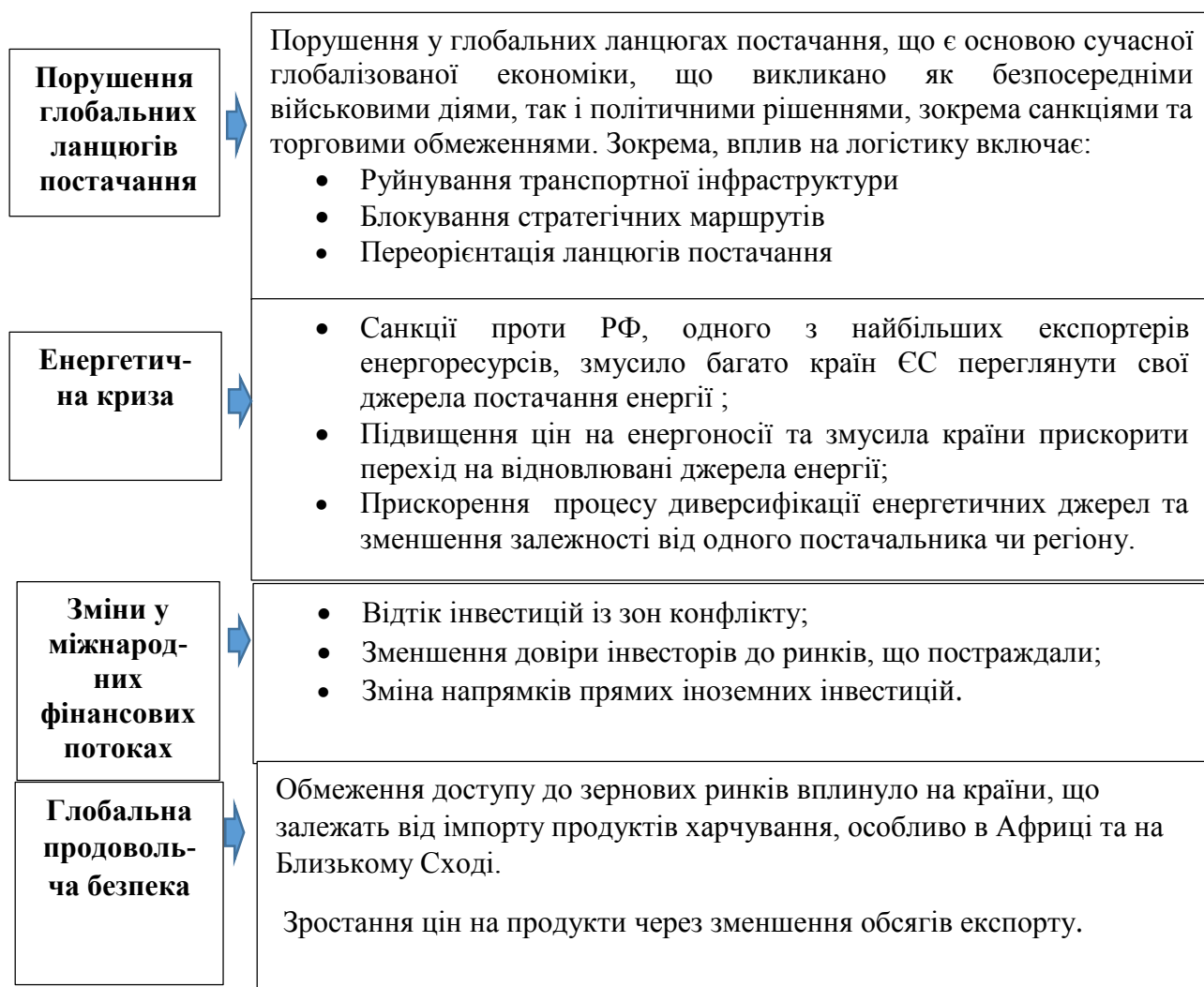

Рис.1. Характеристика впливу військових дій на глобалізаційні процеси в економіці

порушують ці процеси через економічну нестабільність, дестабілізацію регіонів, руйнування інфраструктури і санкції. [1]

Вплив військових дій на глобалізаційні процеси в економіці за напрямками наведено на рисунку 1. Таким чином, відбувається поляризація глобальної економіки, порушуються звичні торгові, фінансові та економічні зв'язки.

Відтак, облікова система під час військових дій зазнає значних змін та викликів. Основні аспекти, що впливають на стан бухгалтерського обліку в цей період, включають (Таблиця 1):

Таблиця 1

Характеристика впливу факторів, породжених військовим станом на облікову систему

Фактори впливу на облікову систему	Характеристика впливу факторів на облікову систему
Законодавчі зміни та спрощення процедур	Прийняття ряду нормативних актів для адаптації бухгалтерського обліку та податкової звітності до нових умов стосовно: Спрощення вимог щодо подання фінансової та податкової звітності для підприємств, які зазнали впливу військових дій; Введення мораторію на податкові перевірки; Запровадження змін у системі оподаткування .
Відстрочки та пільги	Відстрочення подання звітності та сплати податків для підприємств, які не мають можливості своєчасно виконати свої зобов'язання. Зменшення адміністративного тиску через можливі несплати або затримки зі сплатою податків у зв'язку з воєнними діями.
Відновлення діяльності та вплив на бізнес	Збільшення кількості форс-мажорних обставин у фінансових договорах, що ускладнює облік дебіторської та кредиторської заборгованості. Необхідність фіксації втрат активів, що були пошкоджені або втрачені внаслідок військових дій.
Перехід на дистанційну роботу	Необхідність забезпечення надійних каналів передачі бухгалтерської інформації та електронного документообігу. Використання хмарних технологій та систем автоматизації обліку для забезпечення безперервності процесів.
Облік гуманітарної допомоги та військових витрат	У зв'язку з війною, для багатьох підприємств актуальним стало питання обліку благодійної та гуманітарної допомоги. Підприємства та фізичні особи, які надають підтримку Збройним Силам України чи постраждалому населенню, повинні відображати ці операції у звітності. Деякі ключові моменти: • Надання пільг щодо оподаткування благодійних пожертв. • Необхідність чіткого відображення військових витрат у звітності компаній, що працюють у сфері оборони або постачання для ЗСУ.
Оцінка ризиків та планування	Через невизначеність, спричинену війною, українські підприємства змушені оцінювати додаткові ризики та переглядати свої бізнес-плани. Це вимагає від бухгалтерів більш гнучкого підходу до прогнозування фінансових потоків та управління ресурсами.

Отож, військовий стан в Україні кардинально змінив підходи до ведення бухгалтерського обліку, змусивши уряд і бізнес адаптуватися до нових умов. У багатьох аспектах законодавство було пом'якшене, щоб зменшити навантаження на підприємства, однак невизначеність та нові виклики, спричинені війною, залишаються критичними факторами, що впливають на облікові процеси. [2]

Узагальнюючи вищенаведене, зазначимо, що загалом військовий стан має негативні наслідки для глобальної економіки, оскільки він породжує нестабільність, порушення торговельних потоків та зростання цін. Проте, певні сектори можуть отримати вигоди в умовах збройних конфліктів. Зокрема, відбувається зростання в оборонній промисловості. Як не дивно, але актуалізуються інновації, оскільки під час війни уряди часто інвестують у розробку нових технологій. Країни та компанії можуть переорієнтуватися на нові ринки, щоб уникнути ризиків від конфліктів, що сприяє розвитку нових торговельних зв'язків. І нарешті, після завершення військових дій часто спостерігається сплеск економічної активності, коли країни залучають міжнародну допомогу для відбудови інфраструктури, що може стимулювати економічне зростання.

Література

1. Агакерімова, Р. (2023). Вплив війни в Україні на національну та глобальну продовольчу безпеку. *Економіка та суспільство*, (50). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-50-53>.
2. Клименко М. Бухгалтерський облік під час війни: що буде зі звітністю та як оптимізувати податки. *Юридична Газета Online*. 2022. URL: <https://yur-gazeta.com/publications/practice/podatкова-praktika/>.